

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТІРЛІГІ
ҚАРАҒАНДЫ МЕМЛЕКЕТТІК ТЕХНИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ТС

**«Бекітемін»
Ректор, ҚР ҰҒА академигі,
Ғылыми кеңестің төрағасы
Газалиев А.М.**

« _____ » _____ 2015 ж

ОҚУ ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ

Але 2103 «Әлеуметтану» пәні

AG I Әлеуметтік-гуманитарлық модуль

5B074500 «Көлік құрылысы» мамандығы

Сәулет және құрылыс факультеті

Оқу түрі күндізгі

Әлеуметтік – гуманитарлық пәндер кафедрасы

2015

Алғы сөз

Оқу-жұмыс бағдарламасын әзірледі:

философия ғылымының кандидаты, доцент Қазбеков Нұрлан Абдилович,
философия ғылымының кандидаты, доцент Балшикеев Серік Балтабаевич,
әлеуметтану ғылымдарының кандидаты, доцент Матвеевкова Людмила Геннадьевна,
PhD докторы, аға оқытушы Шорманбаева Динара Госмановна,
әлеуметтік ғылымдар магистры, аға оқытушы Түсіпбеков Жарқын Амантаевич,
заң ғылымдарының магистры, аға оқытушы Сарсенбеков Нұрсұлтан Жумабекович,
әлеуметтік ғылымдар магистры, аға оқытушы Жумаканова Улпан Сериковна,
әлеуметтік ғылымдар магистры, аға оқытушы Хмельницкая Олеся Михайловна

Әлеуметтік - гуманитарлық пәндер кафедрасының отырысында талқыланған

Хаттама № _____ « _____ » _____ 2015 ж.

Каф. меңгерушісі _____ « _____ » _____ 2015 ж.
С.Б.Балшикеев

Сәулет-құрылыс факультетінің оқу-әдістемелік Кеңесімен мақұлданған

Хаттама № _____ « _____ » _____ 2015 ж.

Төраға _____ « _____ » _____ 2015 ж.

_____ кафедрасымен келісілген

(кафедраның аты)
Кафедра меңгерушісі _____ « _____ » _____ 2015 ж.
(қолы)

Пәннің еңбек сыйымдылығы

Се- ме- стр	Кредит тер саны/ ECTS кредит тері	Сабақтардың түрі					СӨЖ сабақта рының саны	Барлық сағат тар саны	Бақы Лау түрі
		Байланыс сағаттарының саны			СОӨЖ сабақта рының саны	Сағат тардың барлы ғы			
		Дәріс тер	Семинар сабақтары	Лаб. сабақ тары					
4	2/3	15	15	-	30	60	30	90	Емти хан

Пәннің сипаттамасы

«Әлеуметтану» пәні әлеуметтік-гуманитарлық пәндер қатарына және жалпы білім беретін пәндер циклына кіретіндіктен жоғары оқу орындарында бакалавриаттың барлық мамандықтары үшін жалпы міндетті курс болып табылады. Бұл курста әлеуметтанудың теориясы мен тарихының жалпы сұрақтары, әлеуметтанулық зерттеулердің әдіснамасы мен әдістемесе, арнайы әлеуметтанулық теориялар қарастырылады.

Пәннің мақсаты

«Әлеуметтану» пәнін оқытудың мақсаты студенттердің бойына әлеуметтанулық теориялардың дамуы, әлеуметтанулық зерттеулерді практикалық тұрғыдан қолдану және оның әдістемелері мен әдістері, негізгі социологиялық теориялар және олардың қолданылуы туралы жүйелі түсінік қалыптастыру.

Пәннің міндеттері:

- макро және микросоциологиялық тәсілдер негізінде әлемдегі әлеуметтік өзгерістер динамикасы туралы түсініктерді жасау;
- қазіргі ұйымдарда тиімді жұмыс істеу біліктілігін қалыптастыру;
- ілеуметтік процестерді зерттеу мақсатында негізгі әлеуметтанулық ұғымдармен, концепциялар және теориялармен таныстыру;
- қолданбалы әдістерді және әлеуметтанулық зерттеулерді ұйымдастыруды меңгеру;
- студенттерді социологиялық ойлауға, алынған білімдерді қоғамның өзекті мәселелерін білуге және зерттеуге қолдана білу;

Берілген пәнді зерделеу нәтижесінде студенттердің

- қазіргі қоғамдық мәселелерді жобалауда және болжауда, талдауда тұтастық тұрғыдан қарастыру дағдылары қалыптасуы тиіс;
- әлеуметтанулық ақпараттардың қол жетімді негіздерін, ақпараттарды талдауды және олады толықтыра білулері тиіс;
- төзімділікке және құрметтеуге негізделген тұлғааралық және мәдениаралық байланыстар дағдыларын меңгерулері қажет;
- әлеуметтік зерттеулерді жүргізу әдістемесін игерулері тиіс;
- көпшілік алдында сөз сөйлеу, өз ойын негіздеу, пікірталас және ғылыми сайыс жүргізу дағдысын жетік меңгерулері тиіс.

Айрықша деректемелер

Берілген пәнді зерделеу үшін келесі пәндерді (бөлімдерді (тақырыптарды) көрсету арқылы) меңгеру қажет:

Пән	Бөлімдердің (тақырыптардың) атауы
-----	-----------------------------------

Қазақстан тарихы (мектеп курсы)	Егемен Қазақстанның өзекті мәселелері.
Философия	Қоғам және мәдениет

Тұрақты деректемелер

«Әлеуметтану» пәнін зерделеу кезінде алынған білімдер «Саясаттану», «Құқық негіздері», пәндерін меңгеру кезінде пайдаланылады.

Пәннің мазмұны

Пәннің тақырыптық жоспары

Сабақтардың түрлері бойынша пәннің мазмұны және олардың еңбек сыйымдылығы

Бөлімнің (тақырыптың) атауы	Пәннің еңбек сыйымдылығы, с.			
	дәріс	семинар	СОӨЖ	СӨЖ
1. Әлеуметтану ғылым ретінде	1	2	2	2
2. Отбасы және гендер әлеуметтануы. Жастар әлеуметтануы. Мәдениет және қоғам.	1	1	4	4
3. Еңбек және экономикалық өмір әлеуметтануы. Білім және бұқаралық ақпарат құралдары.	2	1	2	2
4. Әлеуметтанудың қалыптасу және даму негізгі кезеңдері. Қазіргі әлеуметтанулық теориялар.	2	2	4	4
5. Қоғам және әлеуметтік өзара әрекеттер.	2	2	4	4
6. Әлеуметтік теңсіздік және әлеуметтік стратификация.	2	2	4	4
7. Тұлғаның әлеуметтенуі.	2	2	2	2
8. Девиантты мінез құлық әлеуметтануы.	2	2	2	2
9. Әлеуметтанулық зерттеулердің әдістемесі.	0,5	0,5	4	4
10. Әлеуметтанулық ақпараттарды жинау әдістері.	0,5	0,5	2	2
БАРЛЫҒЫ:	15	15	30	30

Практикалық (семинарлық) сабақтарының тізімі

1. Әлеуметтану ғылым ретінде.
2. Отбасы және гендер әлеуметтануы. Жастар әлеуметтануы. Мәдениет және қоғам.
3. Еңбек және экономикалық өмір әлеуметтануы. Білім және бұқаралық ақпарат құралдары.
4. Әлеуметтанудың қалыптасу және даму негізгі кезеңдері. Қазіргі әлеуметтанулық теориялар.

5. Қоғам және әлеуметтік өзараәрекеттер. Әлеуметтік топтар, ұйымдар және институттар.
6. Әлеуметтік теңсіздік және әлеуметтік стратификация.
7. Тұлғаның әлеуметтенуі.
8. Девиантты мінез құлық әлеуметтануы.
9. Әлеуметтанулық зерттеулердің әдістемесі.
10. Әлеуметтанулық ақпараттарды жинау әдістері.

Студенттің оқытушымен өздік жұмысының тақырыптық жоспары

СОӨЖ тақырыбының атауы	Сабақтың мақсаты	Сабақты өткізу түрі	Тапсырманың мазмұны	Ұсынылатын әдебиеттер
1-тақырып. Әлеуметтану ғылым ретінде.	Әлеуметтанудың қоғам туралы ғылым ретінде ерекшелігін айқындау	сұхбат	Тақырып бойынша әлеуметтанудың қоғам туралы басқа да ғылымдармен өзара байланысын талқылау	[2,3,4,5,7,8]
2-тақырып. Отбасы және гендер әлеуметтануы. Жастар әлеуметтануы. Мәдениет және қоғам.	Отбасы және гендер әлеуметтануы, жастар әлеуметтануы мен мәдениет пен қоғамның негізгі мәселелерін қарастыру	Әдебиеттермен жұмыс істеу.	Тақырып сұрақтары: 1. Отбасы және неке түсінігі. Некенің тарихи түрлері. 2.Қазіргі замандық отбасы және оның даму мәселелері. 3. Жастардың әлеуметтік мәселелері. 4.Мәдениет пен қоғамның өзара қатынастары.	[н.-1, 6, 9,; к.-3, 9, 21,25] [2,13,19,21,26]
3-тақырып. Еңбек және экономикалық өмір әлеуметтануы. Білім және бұқаралық ақпарат құралдары.	Еңбек және экономикалық өмір әлеуметтануының ерекшеліктері, білім мен бұқаралық ақпарат құралдарының тетіктерін анықтау.	Әдебиеттермен жұмыс істеу.	Реферат жазу	[н.-1,3,4,5, к.6, 9, 21,25]
4-тақырып. Әлеуметтанудың қалыптасу және даму негізгі кезеңдері. Қазіргі әлеуметтанулық теориялар.	Әлеуметтанудың қалыптасу және даму кезеңдері мен қазіргі негізгі әлеуметтанулық теорияларды қарастыру.	Әдебиеттермен жұмыс істеу және конспект жасау	О.Конт, Г.Спенсер, К.Маркс, М.Вебер, Г.Зимел, Т.Парсонс, Д.Мид әлеуметтанулық көзқарастарын талқылау	[2,3,4,5,6,7,8]
5-тақырып. Қоғам және әлеуметтік өзара әрекеттер. Әлеуметтік топтар, ұйымдар мен институттар.	Қоғам табиғаты мен ондағы топтар, ұйымдар мен институттардың өзара әрекеттерін қарастыру.	Әдебиеттермен жұмыс істеу және конспект жасау	1.Қоғамның қызметтілік, әлеуметтік-детерминистік баптарының принциптерін талқылау. 2.Орта	[1,2,3,4,5,6,7]

			тап мәселесі 3. Ұжымдық мобилділік және әлеуметтік аномия	
6-тақырып. Әлеуметтік теңсіздік және әлеуметтік стратификация.	Әлеуметтік құрылым мен әлеуметтік теңсіздік мәселелерін қарастыру.	Әдебиеттер мен жұмыс істеу	Қаратыратын сұрақтар: 1. Орта таптың тұрақты қоғам қалыптастырудағы ролі. 2. Ұжымдық мобильдік және әлеуметтік аномия	[о.-1, 6, 8, 10; д.-1, 3, 8, 17, 20]
7-тақырып. Тұлғаның әлеуметтенуі.	Тұлғаның әлеуметтенуі негізгі кезеңдері мен қоғам үшін оның маңызын қарастыру.	Әдебиеттер мен жұмыс істеу	Индивидтің әлеуметтік ортаға интеграциялану мәселелері мен әлеуметтену факторларын талқылау.	[3,5,6,8]
8-тақырып. Девиантты мінез құлық әлеуметтануы.	Девиантты мінез құлық мәселелерін қарастыру.	Әдебиеттер мен жұмыс істеу	Қазіргі замандық қоғамның девиациялану мәселелері мен оның факторларын талдау.	[о.-2, 3, 4, 5, 8; д.-3, 18, 21, 28]
9-тақырып. Әлеуметтанулық зерттеулердің әдістемесі.	Әлеуметтанулық зерттеулердің әдіснамасы мен әдісі мен танысу	Әдебиеттер мен жұмыс істеу – әлеуметтік зерттеулердің бағдарламасы н жасауды ойластыру.	Нақтылы әлеуметтанулық зерттеу Бағдарламасын жасайтын жұмыс топтарына (2- Задманн) консультация беру. Ынталы тақырып бойынша Бағдарлама жасау.	[н.2,3,4,5,6,7] [қ.2,5,6,11,13, 19,25]
10-тақырып. Әлеуметтанулық ақпараттарды жинау әдістері.	Әлеуметтанулық ақпараттарды жинаудың негізгі әдістерін қарастырып сипаттау.	Әдебиеттер мен жұмыс істеу	Реферат жазу	[н.-2,5,13; қ.-6, 11, 19, 25]

СӨЖ арналған бақылау жұмыстарының тақырыптамасы

1. Ұсынылған әдебиеттерді зерделей отырып әлеуметтанулық зерттеудегі теориялық және эмпирикалықтың арақатынастарын анықтаңыз.
2. О.Конт, Г.Спенсер, К.Маркс, Г.Зимел, Т.Парсонс - әлеуметтанулық көзқарастарын конспектіленіз.
3. «Қоғам», «әлеуметтік қауым», «әлеуметтік ұйым», «әлеуметтік институт», «әлеуметтік процес» ұғымдарының мағынасын дәптерге түсіріңіз.
4. Сот, армия, заңдар, тұрғын, жұмыссыздық, халықаралық келісім, жағрафиялық жағдай, жер қойнауы, орман, ауқаттылық құбылыстарының сипатын анықтап дәптеріңізге түсіріңіз.
5. Стратификация ұғымын құрайтын – бедел, билік, байлық, табыс, білім және т.б. негізгі

мазмұнды сипаттарын ашыңыз. Мысал келтіріңіз.

6. «Әлеуметтік қабат», «әлеуметтік топ», «әлеуметтік тап», «әлеуметтік мәртебе» ұғымдарының мағынасын дәптерге түсіріңіз.

7. Ересек адамның өлшемдерін түсіне отырып эссе жазу: өзін тіршілік қаракетімен қамтымасыз ету; өзін-өзі қаражатпен иелендіру; өмір сүрудегі дербестік; ата-аналардан тәуелсіз өмір сүру.

8. «Адам», «индивид», «тұлға» ұғымдарының арақатынасын сөздіктер мен әдебиеттерден қарау.

9. Сөздікпен жұмыс: әлеуметтік нормалар, әлеуметтік санкциялар, әлеуметтік бақылау, девианты және делинквенттік мінез-құлық.

10. Қоршаған адамдардың арасындағы студенттің тұрмыс-тіршілігі мен мінез-құлығын талдап отырып, оның девиантты болып есептелетін әрекеттерін атап өту.

11. Әлеуметтанулық зерттеудің бағдарламаны құрастыруы мен іріктеуді қалыптастыру бойынша әдебиеттерді зерделеу.

12. Әлеуметтанулық ақпаратты жинау әдістерінің қысқаша сипатын дәптерге түсіру.

13. (Қазақстан стратегиясы - 2050)-ден «Ішкі саяси тұрақтылық пен қазақстандық қоғамның ынтымақтасу атты бөлімді конспектілеу.

Пән бойынша тапсырмаларды орындау және тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырманың мақсаты және мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындалу ұзақтылығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балдар
Дәріс конспектілері	Жоспарға сәйкес тақырыптарды пысықтау	Жоспарға сәйкес әдебиеттерді оқып білу	Семестр бойынша 15 сағат көлемінде	Ағымдағы	2,4,6,8,10, 12,14 апта	5
Семинарда жұмыс жасау	Жоспарға сәйкес тақырыптарды пысықтау	Дәріс конспектілері, жоспарға сәйкес әдебиеттерді оқып білу	Семестр бойынша 15 сағат көлемінде	Ағымдағы	Апта сайын	20
СООЖ	Курс бойынша бағдарлама тапсырыстарын орындау, оқытушымен консультация	Дәріс конспектілері, тақырыпқа сәйкес әдебиеттерді оқып білу.	30 сағат көлемінде	Ағымдағы	Апта сайын	10
Тестілеу	Білімді пысықтау	Конспектілер, негізгі әдебиеттер	1 контактілік сағат	Аралық	7, 14 апта	25
Емтихан	Пән материалының меңгерілу деңгейін тексеру	Негізгі және қосымша әдебиеттің жалпы тізімі	0,2 контактілік сағаттар	Қорытынды	Сессия кезеңінде	40
Барлығы:						100

Негізгі әдебиеттер тізімі

1. Абдираймова Г.С. Жастар социологиясы. 2-басылым. Алматы: Қазақ университеті, 2012.

2. Әженов М.С., Садырова М.С., Омарова А.Л. Білім социологиясы. Оқулық.

Алматы: «Эверо», 2011

3. Садырова М.С. Әлеуметтану: өзекті мәселелер.

Алматы: «Эверо», 2011.

4. Биекенов Қ.У., Садырова М.С. Әлеуметтану. Ұғымдар мен балалар. Алматы: «Эверо», 2011.

5. Сарсенова Ж.Н. Әлеуметтану. Оқулық.

Алматы, 2011.

6. Әбдікєрова Әлеуметтану. Оқу құралы.

Алматы, 2011.

7. Елікбаев Н.Е. Әлеуметтану негіздері. Оқу құралы.

Қарағанды, 2011.

8. Болатова А.Н., Исмагамбетова З.Н., Мырзабекова А.Ш. Социология. Караганда, 2011.

9. Прикладная социология: методология и методы: интерактивное учебное пособие – М.: Инст-т социологии РАН. 2011.
10. Сәрсенбеков Н.Ж., Жуматова Г.М. Әлеуметтану негіздері (кесте түрінде). Қарағанды, ҚарМТУ, 2011.
11. Жаназарова З.Ж. Отбасы социологиясы. Оқу құралы. Алматы, Қазақ университеті, 2010.
12. Қарабаев Ш.Қ. Әлеуметтану негіздері. Оқу құралы. – Алматы: Экономика. 2010.
13. Жаназарова З.Ж. Отбасы социологиясы. Оқу құралы. Алматы, Қазақ университеті, 2010.
14. Қарабаев Ш.Қ. Әлеуметтану негіздері. Оқу құралы. – Алматы: Экономика. 2010.

Қосымша әдебиеттер тізімі

1. Нұғман Б.Ф. Культурфилософский анализ кочевой цивилизации (введение в историю Казахстана). Қарағанды, ҚарМТУ, 2012.
2. Нұғман Б.Ф. «Әлеуметтану» пәні бойынша «СОДЖ» және «СДЖ» сабақтарына арналған әдістемелік нұсқаулар. Қарағанды: ҚарМТУ, 2008.
3. Әлеуметтану. 2-кітап/Жалпы ред. М.М.Тажин. – Алматы, 2005.
4. Рахметов Қ.Ж., Болатова А.Н., Исмағамбетова З.Н. Социология. Оқулық. Алматы, 2005.
5. Ғабдуллина Қ. Құқық социологиясы. Алматы, 2004.
7. Икенов А.И., Жүсіпова А.Д., Әлеуметтану негіздері. Алматы, 2004.
8. Матвеевкова Л.Г. Аманжолова М.К. Основы социологии: Учеб. пособие. Караганда: КарГТУ, 2004.
9. Социология: Учеб. пособие/ Под ред. А.Н. Елсукова СПб.; Нижний Новгород: Питер, 2004.
10. Жаназарова З.Ж. Современная семья в Казахстане и ее проблемы. Алматы: Қазақ университеті, 2004.
11. Радугин А.А., Радугин К.А. Социология: Курс лекций. М.: Центр, 2003.
13. Ғабдуллина К. Г. Общества прогресс и регресс. Алматы, 2003.
14. Ковалев В.Н. Социология управления социальной сферой: учеб. пособие для вузов. М.: Академический Проект, 2003.
15. Садвокасова А. Институционализация социологии в Казахстане. – Алматы, 2003.
16. Артемов Г.П. Политическая социология: Учеб. пособие. М.: Логос, 2002.
17. Дарменова Б.К. Социология управления. Алматы, 2002.
18. Девятко И.Ф. Методы социологического исследования: Учеб. пособие. М. Универ-т, 2002.
19. Дарменова Б.К. Социология управления. Алматы, 2002.
20. Касымова Л.Н. Практикум по экономической социологии. Алматы, 2002.
21. Экономическая социология. Курс лекций (рук. авт. коллектива Л.Я. Гуревич). Алматы, 2002.
22. Беркимбекова А.М. Әлеуметтану курсына арналған әдістемелік нұсқаулар. Қарағанды, 2002.
23. Социология.- Лекциялар курсы. Редакциясын басқарған – Тұрғынбаев Ә.Х. Алматы, 2001.
24. Аженов М.С., Жаназарова З.Ж. Жалпы социология. Алматы, 2001.
25. Радаев В.В. Экономическая социология: курс лекций. М.: Аспект-пресс, 2000.
26. Большой толковый социологический словарь. Дэвид Джерри, Джулия Джерри. Т.1,2, 1999.
27. Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество. Москва, 1992.